

Wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 19 marca 2015 r.

IX Ka 644/14

Przewodniczący: Sędzia SO Rafał Sadowski (spr.).

Sędziowie SO: Lech Gutkowski, Andrzej Walenta.

Sąd Okręgowy w Toruniu po rozpoznaniu w dniu 19. marca 2015 r. sprawy J. Z. - oskarżonego z art. 190a § 1 k.k.;

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego oraz przez jego obrońcę, od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 26. września 2014 r., sygn. akt VII K 136/14,

I. uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne, zaskarżony wyrok w całości utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Chełmnie) na rzecz kancelarii adwokackiej adw. P. O. 516,60 (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) zł (brutto), tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

J. Z. został oskarżony o to, że: w okresie od 1 listopada 2013 r. do 19 marca 2014 r. w W. w województwie (...) uporczywie nękał K. F. w ten sposób, że wielokrotnie dzwonił na jej telefon komórkowy, wysyłał liczne wiadomości sms o treściach wulgarnych i obraźliwych, wystawał pod jej miejscem zamieszkania, obserwował jej zachowanie, robił jej zdjęcia bez jej zgody, czym w sposób istotny naruszył jej prywatność, tj. o przestępstwo z art. 190a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 26 września 2014 r. w sprawie VII K 136/14:

I. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego w akcie oskarżenia, tj. występku z art. 190a § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 190a § 1 k.k., wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby;

III. na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

IV. na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 k.k. zobowiązał oskarżonego do wykonywania pracy zarobkowej;

V. na podstawie art. 41a § 1 i § 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu bezpośredniego i telefonicznego kontaktowania się z pokrzywdzoną K. F., jak również zakazu zbliżania się do niej na odległość nie mniejszą niż 100 metrów, na okres 3 lat każdy;

VI. zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Chełmnie na rzecz adw. P. O. - Kancelaria Adwokacka w W., ul. (...), kwotę 620,32 zł brutto, tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

VII. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, w tym od uiszczenia opłaty sądowej, a wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli obrońca oskarżonego i sam oskarżony, zaskarżając wyrok w całości.

Obrońca zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 190a § 1 k.k. w zakresie wypełnienia znamion strony przedmiotowej czynu, poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że oskarżony w sposób uporczywy nękał pokrzywdzoną K. F., w ten sposób, że w okresie od 1 listopada 2013 r. do 19 marca 2014 r. w W. wielokrotnie dzwonił na jej telefon komórkowy, wysyłał liczne wiadomości sms o treściach wulgarnych i obraźliwych, wystawał pod jej miejscem zamieszkania, obserwował jej zachowanie, robił jej zdjęcia bez jej zgody, czym w sposób istotny naruszył jej prywatność, w sytuacji, gdy, w ocenie obrony, oskarżony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion ustawowych zarzucanego mu czynu, tj. przede wszystkim zachowanie jego nie wykazywało uporczywości, natomiast analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym analiza zachowania się oskarżonego w stosunku do pokrzywdzonej nie dały obiektywnie istniejących podstaw do przyjęcia, że mógł on swoją postawą wzbudzić w niej poczucie zagrożenia, a jedynie swoistego rodzaju uciążliwość, nie naruszył też w żaden istotny sposób jej prywatności.

W związku z podniesionymi zarzutami obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu, poprzez przyjęcie, że zachowanie oskarżonego wypełniało znamiona wykroczenia, o którym mowa w art. 107 kw oraz wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia przewidzianego za ten czyn. Na wypadek uznania za konieczne uzupełnienia postępowania dowodowego, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca wniósł nadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym Oskarżony zarzucił zaskarżonemu wyrokowi niesprawiedliwość i wniósł o jego weryfikację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno apelacja obrońcy, jak i apelacja oskarżonego, jako oczywiście bezzasadne, nie zasługują na uwzględnienie,.

Stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie w sposób prawidłowy i właściwie ustalił stan faktyczny w sprawie, czyniąc to z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w okresie od 1 listopada 2013 r. do 19 marca 2014 r. J. Z. dopuścił się wobec K. F. przestępstwa uporczywego nękania. Działanie oskarżonego polegało na tym, że wielokrotnie dzwonił on na telefon komórkowy pokrzywdzonej, wysyłał jej setki wiadomości sms, w tym o treściach wulgarnych i obraźliwych, wystawał pod miejscem jej zamieszkania, obserwował jej zachowanie, robił jej zdjęcia bez jej zgody, co w istotny sposób naruszało prywatność pokrzywdzonej.

Występek przypisany oskarżonemu, jako przestępstwo przeciwko wolności, uregulowany został w art. 190a § 1 k.k. Odpowiedzialność na podstawie wskazanego przepisu ponosi osoba, która dopuściła się uporczywego nękania.

Stwierdzić należy, że za nękanie uważać należy zachowanie sprawcy, polegające, np. na ustawicznym niepokojeniu, dręczeniu, trapieniu, dokuczaniu, niedawaniu spokoju. Z samej tylko istoty nękania wynika mnogość zachowań sprawcy. Ustawodawca, celem podkreślenia konieczności stwierdzenia powtarzalności zachowań sprawcy, zdecydował się na dookreślenie nękania znamieniem uporczywości, co w istocie stanowi swoiste superfluum.

W powyższym kontekście, wbrew stanowisku obrońcy, zachowanie sprawcy uważać należy za wypełniające dyspozycję analizowanego przepisu, gdy zważyć, że w świetle ustalonego stanu faktycznego, w inkryminowanym okresie, oskarżony podjął setki zachowań, składających się na przypisany mu czyn, w związku z czym nagminność jego zachowań, powodujących ustawiczne niepokojenie pokrzywdzonej, nie budzi wątpliwości.

Podkreślenia wymaga okoliczność, że możliwość przypisania przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. otwiera się, jeżeli zachowanie sprawcy wzbudziło u osoby pokrzywdzonej poczucie zagrożenia lub istotnie naruszyło jej prywatność.

W związku z brzmieniem przepisu art. 190a § 1 k.k., zaakcentować należy, że dla przypisania oskarżonemu przestępstwa stypizowanego w tym przepisie, wystarczające jest, by działanie sprawcy wywołało chociaż jeden ze skutków w nim opisanych, tj.: wywołało u osoby nękaną, lub osoby jej najbliższej, poczucie zagrożenia, bądź by istotnie naruszało prywatność tej osoby.

Wskazać wypada, że brak jest ustawowej definicji pojęcia "naruszenia prywatności".

W związku z powyższym, stwierdzenie, że w danym wypadku doszło do takiego naruszenia, może być dokonane w oparciu o kryteria wynikające z doświadczenia życiowego. Pomocną, w tym kontekście, jest także ocena zachowań oskarżonego z punktu widzenia modelowego, rozsądnego obywatela i ustalenie, czy gdyby znalazł się on w sytuacji ofiary, czułby, że jego prywatność została istotnie naruszona.

Jak ustalono w rozpoznawanej sprawie, oskarżony, stojąc wielokrotnie przez dłuższy czas pod domem pokrzywdzonej, kontrolując osoby wchodzące do budynku, w którym mieszkała K. F., wielokrotnie nachodząc pokrzywdzoną w miejscu jej pobytu, wysyłając do pokrzywdzonej setki sms-ów, wielokrotnie do niej dzwoniąc, fotografując pokrzywdzoną, gdy nie wyrażała ona to zgody, np. w trakcie zakupów, naruszył istotnie jej prywatność.

Wskazane zachowanie oskarżonego uważać należy za przekraczające normy akceptowane przez ogół społeczeństwa i naruszające wolność pokrzywdzonej. W związku z powyższymi rozważaniami stwierdzić należy, że zarówno subiektywna ocena pokrzywdzonej, jak i zobiektywizowana ocena zachowań oskarżonego, wskazują na wypełnienie przez oskarżonego także i tego znamienia zarzuconego oskarżonemu przestępstwa.

Występek przypisany oskarżonemu jest przestępstwem umyślnym. Umyślność oznacza w tym wypadku świadomość uporczywego nękania innej osoby, przy czym sprawca nie musi obejmować swą świadomością skutków takiego działania.

Sąd odwoławczy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym, opisane wyżej zachowania oskarżonego, dokonywane z zamiarem niepokojenia pokrzywdzonej, dręczenia jej, wynikały z niemożności pogodzenia się przez oskarżonego z odrzuceniem go przez K. F. Stwierdzić przy tym należy, że z punktu widzenia możliwości pociągnięcia do

odpowiedzialności karnej, w związku z wypełnieniem ustawowym znamion przestępstwa uporczywego nękania, bez znaczenia pozostają okoliczności, takie jak, np. wzniosłe uczucie, złośliwość, czy chęć udręczenia innej osoby, które legły u podstaw nękania.

Sąd Okręgowy nie dał przy tym wiary twierdzeniom oskarżonego, a wskazującym na to, że podejmowane przez oskarżonego działania i stosowane formy komunikacji z pokrzywdzoną miały na celu jedynie odzyskanie pożyczonych K. F. pieniędzy. Uznać należy, że żądanie zwrotu pożyczki stanowiło jedynie pretekst do nawiązania i utrzymywania kontaktu z pokrzywdzoną.

Zdaniem Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy, poza właściwym ustaleniem stanu faktycznego i zakwalifikowaniem czynu oskarżonego, zastosował wobec J. Z. właściwe środki reakcji karnej. Zarówno orzeczona kara pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy, której wykonanie warunkowo zawieszono na 3 - letni okres próby, jak również zastosowane środki karne i probacyjne, uznać należy za adekwatne do wagi popełnionego czynu i uwzględniające kodeksowe dyrektywy ich wymiaru.

Mając na względzie powyższe ustalenia oraz - wobec niestwierdzenia przez Sąd Okręgowy w rozpoznawanej sprawie żadnych okoliczności, stanowiących przyczyny do uchylenia lub zmiany zaskarżonego wyroku z urzędu - wyrok Sądu Rejonowego należało utrzymać w mocy.

Sąd Okręgowy, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, przyznał od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. O. kwotę 516,60 zł brutto, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych należnych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem za takim rozstrzygnięciem przemawia sytuacja majątkowa oskarżonego.